

פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית

שהתקיימה בתאריך 21.03.2016 במשרדי בנק ישראל בירושלים

- נוכחים מקרב חברי המועצה: אורי גלילי, יו"ר המועצה המינהלית
איציק אידלמן
נינה זלצמן
קרנית פלוג, נגידת הבנק
נעדרים מקרב חברי המועצה: נדן בודו-טרקטנברג, המשנה לנגידת הבנק
מקסין פסברג
נוכחים מקרב עובדי הבנק: דניאל חזיאשוילי, ראש מטה הנגידה (למעט בנושא 12)
חזי כאלו, מנכ"ל הבנק
שי רוזנשטוק, מבקר הפנים
אילן סוציאנו, עוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
- נוכחים נוספים בנושא מס' 4 של סדר היום:
יואב סופר, דובר הבנק
- נוכחים נוספים בנושא מס' 10 של סדר היום:
רו"ח עופר ארוז, שותף אחראי, משרד קוסט פורר גבאי את קסירר E&Y
רו"ח חיים יוסף, מנהל תיק הביקורת, משרד קוסט פורר גבאי את קסירר E&Y
עירית מנדלסון, מנהלת המחלקה לחשבות ומערכות תשלומים וסליקה (חות"ם)
יואב סופר, דובר הבנק
מרגלית רוקח, מנהלת היחידה לבקרה ודיווח, מחלקת חות"ם
מימי שפרמן, מנהלת היחידה לחשבונאות ופיתוח, מחלקת חות"ם
ענת שבת, מנהלת האגף לחשבות, מחלקת חות"ם
- נוכחים נוספים בנושא מס' 11 של סדר היום:
עירית מנדלסון, מנהלת המחלקה לחשבות ומערכות תשלומים וסליקה (חות"ם)
מרגלית רוקח, מנהלת היחידה לבקרה ודיווח, מחלקת חות"ם
- נוכחים נוספים בנושא מס' 12 של סדר היום:
יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה
- נוכחים נוספים בנושא מס' 13 של סדר היום:
יהונתן אתר, היועץ למנכ"ל
רונן בן אסא, מנהל הפרויקט מטעם חברת CPM
אשר בר, מנהל אגף הלוגיסטיקה וראש מינהלת פרויקט הבינוי היוצא
יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה
אליצור ויזר, עוזר ליועצת המשפטית
שי פרץ, ראש מינהלת פרויקט הבינוי הנכנס
פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

בנק ישראל מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

סדר היום:

1. עדכוני נגידת הבנק
2. עדכוני מנכ"ל הבנק
3. עדכון בנושא המאגר לנתוני אשראי
4. אישור פרוטוקולים של המועצה המינהלית
5. עדכונים מוועדת הביקורת
6. דוח ביקורת בנושא יישום חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979, בבנק ישראל
7. דוח ביקורת בנושא אימות וגריסת מלאי שטרות וגיליונות פגומים (spoils) במפעלי מדפיס הגיבוי
8. דוח ביקורת בנושא נסיעות לחו"ל
9. עדכונים מהוועדה לבחינת הדוחות הכספיים
10. אישור הדוחות הכספיים
11. הארכת ההתקשרות עם רה"ח המבקר
12. דיווח חודשי על העברות תקציב
13. פרויקט הבינוי

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: עדכוני נגידת הבנק

הנגידה מסרה עדכון על אודות התפתחויות כלכליות במשק הישראלי ובכלכלה הגלובלית.

נושא 2 בסדר היום: עדכוני מנכ"ל הבנק

איומים קיברנטיים

מנכ"ל הבנק מסר עדכון על אודות הפריצה לחשבון שהבנק המרכזי של בנגלדש מחזיק ב-Federal Reserve (FED). הפורצים הספיקו לגנוב כ-80 מיליוני דולרים, ואלה הועברו לחשבונות בנק בפיליפינים. אולם העברתם של 20 מיליון נוספים נמנעה כי אחד הבנקים שהכספים הועברו דרכם גילה טעות בהוראת ההעברה הבנקאית לחשבון הפורצים. העברת הכספים התאפשרה כי ה-FED קיבל, באמצעות מערכת ה-SWIFT, כ-20 הוראות להעביר כספים ורובן היו תקינות. אולם אחת מהן הייתה שגויה ועוררה חשד. המנכ"ל אמר שבעקבות זאת הוא הקים בבנק צוות בין-חטיבתי, וזה יבחן את האירוע ויפיק לקחים במטרה למנוע בבנק אירועים דומים של הונאה קיברנטית.

חבר מועצה אמר שחלק מקבוצות הפצחנים (האקרים), כדוגמת "אנונימוס", מודיעות על כוונתן לתקוף ואף נוקבות במועד מסוים. הגופים שעלולים ליפול קורבן למתקפות נערכים אליהן, ומאחר שהדבר כרוך בהוצאות ניכרות הפצחנים למעשה רושמים הישג עוד בטרם הוציאו לפועל את מזימתם.

העתקת אתר הגיבוי

המנכ"ל דיווח כי בסוף מארס יכבה הבנק את המחשב המרכזי, עם סיום פרויקט ההגירה ממנו לסביבה הפתוחה. בעקבות זאת יוכל הבנק להעביר, במהלך מאי 2016, את אתר הגיבוי שלו אל האתר שהוקם מבעוד מועד. לצורך פרויקט ההעברה הוקמה מינהלת פרויקט שהוא יושב בראשה. עקב מורכבות המהלך והסיכונים הכרוכים בו – בין היתר בשל העובדה שהמחשב המרכזי נמצא במבנה שבו מתבצעות עבודות שיפוץ – הוא ביקש מביקורת הפנים ללוות אותו.

זיוף שטרות

מנכ"ל הבנק מסר כי לפני כשבועיים חשפה המשטרה בצפון הארץ מעבדה לזיוף שטרות של 50 ו-200 ש"ח מהסדרה החדשה. השטרות שנתפסו, כמה עשרות אלפים, התאפיינו ברמת זיוף נמוכה ולא כללו את סימני הביטחון.

מאגר נתוני אשראי

מנכ"ל הבנק דיווח כי ועדת הכלכלה של הכנסת סיימה לנסח את חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2015, והכנסת צפויה לאשרו בקריאות שנייה ושלישית לפני צאתה לפגרה, בתחילת אפריל. בניסוח החוק ניתן דגש רב להגנת הפרטיות ולהגנה מפני איומים קיברנטיים. את המאגר לנתוני אשראי ינהלו שלושה גורמים: מנהל המאגר – עובד בנק שיקבל הנחיות ממשרד המשפטים; רגולטור; וממונה על הגנת הפרטיות. המנכ"ל הדגיש כי כל אחד מהגורמים יהיה עצמאי.

חבר מועצה שאל אם בתפקיד הרגולטור ישמש עובד של בנק ישראל.

המנכ"ל השיב בחיוב והוסיף כי הבנק יגייס עובד אם לא ימצא מועמד מתאים מקרב העובדים הקיימים.

נגידת הבנק הוסיפה כי לרגולציה יהיו כפופות, נוסף למאגר, גם לשכות האשראי.

המנכ"ל אמר שהחוק מחייב את הממונה על הגנת הפרטיות לדווח לנגידת בנק ישראל על אירועי כשל בתחום הגנת הפרטיות. במהלך השנתיים הראשונות הוא ידווח אחת לרבעון, ולאחר מכן – לפחות אחת לשנה. הנגיда תדווח לוועדת הכלכלה של הכנסת על יישום החוק אחת לשנה. כמו כן החוק מחייב להפעיל את המאגר לנתוני אשראי שנתיים וחצי לאחר שהחוק ייכנס לתוקף (אולם הוא מאפשר לדחות את המועד בתנאים מסוימים). לוח זמנים זה מחייב לפרסם את המכרז להקמת המאגר עד יולי 2016 ולבחור את הספק עד סוף השנה. מדובר במכרז בין-לאומי מורכב מאוד, ונוסף להקמת המאגר עצמו הוא כולל בין היתר הקמת מרכז למידע ולשירות. הבנק התחייב להקים את המאגר בתוך שנתיים ממועד בחירת הספק, דהיינו עד סוף 2018. מינהלת הפרויקט מונה כ-10 עובדים, והם עוסקים בהיבטים הטכנולוגי והעסקי. אלה כוללים בין היתר את ארכיטקטורת המערכת; הגדרת הכללים לאבטחת המידע, בשיתוף הרשות לאבטחת מידע (רא"ם); גיבוש הכללים לטיפול בתקלות קריטיות והוספתם למכרז, משימה שכרוכה בחקיקת משנה; ניהול הסיכונים; ניסוח המכרז; ועוד.

פרויקט הבינוי

מנכ"ל הבנק דיווח כי ראש מינהלת פרויקט הבינוי ביקש לחזור לתפקידו הקודם כמנהל אגף הלוגיסטיקה. במקומו מונה לראש מינהלת הפרויקט הממונה על הביטחון בבנק, ובעקבות זאת הוא יחדל לכהן בתפקידו הנוכחי. ראש הפרויקט החדש זוכה לליווי צמוד של השותף המנהל ב-CPM, חברת הניהול של הפרויקט מטעם הבנק. חברה זו מינתה לפרויקט מנהל חדש ולאחרונה הוא נכנס לתפקידו.

חבר מועצה שאל על התאמתו לתפקיד של ראש הפרויקט החדש.

מנכ"ל הבנק אמר שמדובר באדם איכותי, בעל ניסיון רב בניהול עובדים, והוא הוביל את הפרויקט להקמת מרכזי המזמונים. הוא הוסיף כי השותף המנהל ב-CPM התחייב לעבוד עבור הבנק בהיקף של 30% משרה. בין השאר

בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

מוטל עליו להגדיל את התקציב עבור ההוצאות הבלתי צפויות מראש (בצ"ם), והמנכ"ל ביקש ממנו למצוא בתקציב הפרויקט, בתוך שבועיים, מקורות שיגדילו את הבצ"ם ב-4 מיליוני ש"ח.

חבר מועצה שאל אם ראש הפרויקט החדש עוסק אך ורק בתפקיד זה.

המנכ"ל אמר שלהערכתו הוא יחדל לעסוק בנושאי הביטחון בתוך כשבועיים. נדרש פרק זמן מסוים כדי להיפרד בצורה מסודרת מהתפקיד הקודם, בין היתר על רקע הקשרים בין יחידת הביטחון של הבנק לבין גורמים חיצוניים, למשל משטרת ישראל – הגורם המלווה את משלוחי המזומנים. המנכ"ל הוסיף כי ראש הפרויקט החדש ישמש גם כממונה על הבטיחות בפרויקט.

תנאי שכר

המנכ"ל מסר כי הבנק החליט לאמץ את ההוראה שנציבות שירות המדינה פרסמה בנושא קיצור יום העבודה לאב לילד עד גיל שנה, כאשר שני ההורים עובדים. זאת בכפוף להצהרת העובד.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית אמרה כי על פי עמדת היועצת המשפטית שהוצגה בעבר, כאשר חל שינוי בתנאי השכר בבנק, הכרוכים בעלות נוספת, המועצה צריכה לאשר את השינוי, גם אם התנאים החדשים קיימים במדינה.

החלטות:

המועצה מאשרת את הסכמי השכר שדווחו לה בנוגע לתנאי שכר חדשים לעומת הקיים בבנק.

נושא 3 בסדר היום: עדכון בנושא המאגר לנתוני אשראי

נמסר במסגרת עדכוני המנכ"ל.

נושא 4 בסדר היום: אישור פרוטוקולים של המועצה המינהלית

המועצה דנה בפרוטוקולים מהישיבות שהתקיימו ב-26 בנובמבר 2015 וב-3 בדצמבר 2015.

העוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הסב את תשומת לבם של חברי המועצה לטעות שנפלה בנוסח ההחלטה שהתקבלה ב-3/8/2015.

חבר מועצה אמר שלדעתו אין לתקן החלטות בדעיבד אלא אם נפלה בהן שגגה בתום לב, למשל כתוצאה מטעות סופר.

החלטות:

1. המועצה מאשרת את הפרוטוקולים של ישיבותיה שהתקיימו בתאריכים 26 בנובמבר 2015 ו-3 בדצמבר 2015.

2. המועצה מחליטה כי בסעיף 1 להחלטתה מיום 3/8/15 בנושא דיווח חודשי על העברות תקציב, במקום המילים "מעטודת המועצה המינהלית", ייכתב: "מעטודת המנכ"ל".

נושא 7 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא אימות וגריסת מלאי שטרות וגיליונות פגומים (spoils) במפעלי מדפיסי הגיבוי

1*

החלטות:
על פי סעיף 20(א)(7) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה לאשר את המלצות ועדת הביקורת לגבי דוח ביקורת בנושא אימות וגריסת מלאי שטרות וגיליונות פגומים (spoils) במפעלי מדפיסי הגיבוי.

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא יישום חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979, בבנק ישראל

מצורפת תמצית של ממצאי דוח הביקורת בנושא יישום חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979, בבנק ישראל (נספח א').

יו"ר ועדת הביקורת ציין שאמנם נושא הביקורת מושך תשומת לב, אך המתנות שנידונו בדוח הביקורת התאפיינו בשווי זניח למדי. הוא ציין כי ועדת הביקורת קיבלה את כל ההמלצות שביקורת הפנים כללה בדוח.

החלטות:
על פי סעיף 20(א)(7) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה לאשר את המלצות ועדת הביקורת לגבי דוח ביקורת בנושא יישום חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979, בבנק ישראל.

נושא 8 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא נסיעות לחו"ל

מצורפת תמצית של ממצאי דוח הביקורת בנושא נסיעות לחו"ל (נספח ב').

יו"ר ועדת הביקורת אמר שאמנם דוח הביקורת משקף רמה מקצועית טובה, אולם לדעתו הוא מתמקד במקרים פרטיים ואינו מעלה בעיות כלליות. הדוח הציג ממצאים שללא בקורות מספקות עלולים להתפתח לכדי ממצאים חמורים. הוא נתן כמה דוגמאות: לא תמיד לוותה הנסיעה בנימוק לנחיצותה; לעתים עובדים נסעו להשתלמות ולא הציגו עם חזרתם סיכום שלה, על מנת שגם עובדים אחרים יוכלו להפיק ממנה תועלת; לעתים עובדים שילבו נסיעות בתפקיד עם נסיעות לצרכים אישיים. יו"ר הוועדה אמר שהדוח התמקד בעיקר בנהלים.

יו"ר המועצה המינהלית אמר שלנושא הביקורת יש רגישות ציבורית רבה, ולדעתו קיים קושי בממצאים כמו היעדר תיעוד או חוסר אפקטיביות של ועדת הנסיעות.

מנכ"ל הבנק אמר שבמקביל להליך הביקורת נעשו בבנק פעולות לתיקון חלק הארי של הליקויים שהתגלו במהלכה. למשל, נוהל הנסיעות לחו"ל עודכן, וכעת הוא כולל בין היתר סעיף המוקדש לתפקידיה ולעבודתה של ועדת הנסיעות.

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון שטרי הכסף.

בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

יו"ר ועדת הביקורת אמר שהוועדה ביקשה לקבוע לוח זמנים לתיקון הליקויים שנזכרו בדוח הביקורת, וכן לקבל דיווח על יישום ההמלצות באוגוסט 2016.

החלטות:

על פי סעיף 20(א)(7) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה לאשר את המלצות ועדת הביקורת לגבי דוח ביקורת בנושא נסיעות לחו"ל.

נושא 5 בסדר היום: עדכונים מוועדת הביקורת

יו"ר ועדת הביקורת אמר שהוועדה דנה בהצעתו של מבקר הפנים לערוך שינויים בתכנית העבודה של ביקורת הפנים ל-2016. הוועדה התחשבה בכוח האדם העומד לרשות המבקר והחליטה להסיר כמה ביקורות מתכנית העבודה. עם זאת הוועדה ביקשה מביקורת הפנים להקצות משאבים לליווי הפרויקט להעברת אתר הגיבוי מ"מד-1" ל"גרניט". הוועדה גם הנחתה את ביקורת הפנים לשמש גורם מבקר בפרויקט הבינוי ושדרוג מבנה הבנק ולא גורם בקרה נוסף. לגבי תלונות של עובדים – אנונימיות או גלויות – סוכם שיו"ר הוועדה ידון עם מבקר הפנים על אופן הטיפול בהן.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית פירטה את הנושאים שוועדת הביקורת ממליצה למועצה המינהלית להסיר מתכנית העבודה של ביקורת הפנים. היא העירה כי נוסף לכך שוועדת הביקורת ביקשה מהמועצה להוסיף לתכנית העבודה ביקורת בנושא העברת אתר הגיבוי, היא גם המליצה לה להמיר למטלת ביקורת מעקב מטלה בנושא ניהול שינויים, פרויקטים ותהליכי פיתוח בחטיבה לטכנולוגיית המידע.

החלטות:

- המועצה המינהלית מאשרת את השינויים בתכנית העבודה של ביקורת הפנים, שוועדת הביקורת ממליצה לבצעם-
- א. הסרת הביקורות הבאות: 1. בטיחות וגהות (למעט בפרויקט הבינוי ומבנה הבנק בלילינבלום); 2. מסלוקת בשווקים; 3. קליטת עובדים; 4. Isox; 5. קשרים בין לאומיים. 6. הוצאה לאור; 7. מערכות האגף להפצת מידע וקשרים בינלאומיים בחטיבה לטכנולוגיית המידע.
 - ב. הוספת ביקורת בנושא העברת אתר הגיבוי.
 - ג. המרת המטלה ניהול שינויים, פרויקטים ותהליכי פיתוח בחטיבה לטכנולוגיית המידע למטלת ביקורת מעקב.

נושא 9 בסדר היום: עדכונים מהוועדה לבחינת הדוחות הכספיים

יו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים אמר כי ב-25 בפברואר 2016 דנה הוועדה בשני נושאים שבהם הרבתה לעסוק: (א) ריבית ההיוון של ההתחייבויות האקטואריות של הבנק, ו-(ב) סף המהותיות לרישומים חשבונאיים בגין תיקי ההשקעות של יתרות המט"ח המצויות בניהול חיצוני. בהתייחסו לנושא השני אמר יו"ר הוועדה כי החשש לקבוע סף מהותיות נעוץ בפעולות שהיקפן אינו חוצה את הסף אך יש להביאן בחשבון משיקולי איכות הדיווח. לכן הוועדה החליטה לאמץ את המלצתם של רואה החשבון המבקר ומחלקת חות"ם ולקבוע ספי מהותיות בגובה 5% מהסכום בסעיף הרלוונטי, ובמקביל להביא בחשבון פעולות שהיקפן נמוך מסף כמותי זה אך איכות הדיווח מחייבת

לרשום אותן בספרי הבנק. יו"ר הוועדה הוסיף שהוועדה דנה בנושא הרישום החשבונאי של ההוצאות בגין פרויקט הבינוי ושדרוג מבנה הבנק.

נושא 10 בסדר היום: אישור הדוחות הכספיים

מנהלת היחידה לחשבונאות ופיתוח סקרה את ההתפתחויות העיקריות במאזן הבנק: יתרות המט"ח גדלו בכ-20 מיליארדי ש"ח; המלוות קצרי המועד (מק"ם) והפיקדונות לזמן קצוב (פז"ק), כמקשה אחת, גדלו אף הם, וחלק מהגידול קשור לגידול ביתרות המט"ח; בסיס הכסף גדל באופן ניכר; והגירעון בהון הבנק גדל בכ-8 מיליארדי ש"ח. בדוח הרווח וההפסד ל-2015 בלט במיוחד הפסד ניכר – כ-10 מיליארדי ש"ח – כתוצאה מהפרשי שער שנוצרו עקב ייסוף השקל, בעיקר אל מול האירו. זאת בשעה שב-2014 נרשם בחשבון השערוך רווח של כ-22 מיליארדי ש"ח בגין הפרשי שער, בעיקר עקב התחזקות הדולר לעומת השקל. הוצאות הריבית לבנקים ולציבור בגין המק"ם והפז"ק קטנו השנה על רקע הירידה בריבית השקלית. ההכנסות הממומשות מיתרות המט"ח עלו בכחצי מיליארד ש"ח יחסית להכנסות ב-2014, והן הסתכמו ב-2.9 מיליארדי ש"ח. ההוצאות בגין המצרף המוניתרי פחתו בכשליש יחסית להוצאות ב-2014, על רקע הפחתת הריבית ולמרות עלייה בהיקף השימוש בכלים המוניתריים. מנהלת היחידה סקרה את השפעת ההתפתחויות הכלכליות, בארץ ובעולם, על הדוחות הכספיים של בנק ישראל. היא אמרה כי סביבת הריביות הנמוכה בעולם צמצמה את הרווחים מיתרות המט"ח, מפני שרובן מושקעות באג"ח. גוש האירו המשיך להפחית את הריבית ב-2015, והדבר גרם לירידת ההכנסות מההשקעה באג"ח של הגוש. אמנם הפחתת הריבית תורמת לרווחי הון על אג"ח, אלא שבשל המח"ם הקצר של תיק האג"ח הסתכמו רווחי הון בהיקף נמוך. בארה"ב, לעומת זאת, עלתה הריבית לקראת סוף השנה. עליית הריבית תורמת לגידול בהכנסות מריבית, אך מאידך גיסא גורמת להפסדי הון על השקעה באג"ח. פער הריביות בין ישראל לארה"ב הצטמצם במהלך 2015 ולקראת סופה הפך לשלילי, והדבר גרם לכך שבמקום הוצאות נטו בגין ריבית נרשמו בבנק ישראל הכנסות נטו מריבית. המניות בתיק יתרות המט"ח הניבו רווחים לאחר שמדדי המניות עלו לקראת סוף השנה, אולם מדובר בעלייה מתונה בהשוואה לעלייה ב-2014. מנהלת היחידה הוסיפה שבנק ישראל ניצל את התרחבות המרווחים בשוק עסקות ההחלף (SWAP) על מנת לגרוף רווחים באמצעותן. הירידה שחלה בארץ במדד המחירים לצרכן הקטינה את רכיב ההצמדה בתיק השקלי של הבנק והשפיעה על ההתחייבויות הפנסיוניות שלו. מנהלת היחידה ציינה כי יתרות המט"ח גדלו ב-2015 בעיקר בהשפעת רכישות המט"ח. ההפסד בגין הפרשי מחירים בלתי ממומשים הסתכם ב-2015 בכמיליארד ש"ח, בשעה שב-2014 הוא הסתכם ברווח של כ-2 מיליארדי ש"ח. גם ההשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים הניבה תשואה נאה למדי ב-2015.

חבר ועדה שאל מהו משקלן של המניות ושל האג"ח התאגידיות ביתרות המט"ח.

מנהלת היחידה לחשבונאות ופיתוח השיבה שהמשקלות עומדים על כ-10% ועל כ-5.5%, בהתאמה. היא ציינה כי תרומתן של המניות ושל האג"ח התאגידיות לתשואה על יתרות המט"ח הייתה ב-2015 נמוכה מתרומתן ב-2014.

נגידת הבנק ציינה כי קיימת א-סימטריה ברישום הרווחים וההפסדים הבלתי ממומשים של הבנק: הראשונים נזקפים לחשבון השערוך (כך נעשה ב-2014) ואילו האחרונים נרשמים בחשבון הרווח וההפסד (כך נעשה ב-2015).

מנהלת היחידה לחשבונאות ופיתוח הוסיפה שמחשבים את הרווח / ההפסד לכל מטבע בנפרד ולא באופן אגרגטיבי.

נגידת הבנק אמרה שככל שרמת הא-סימטריה של רישום הרווחים וההפסדים היא ברמת אגרגציה מפורטת יותר, הדבר מחמיר יותר עם הבנק מבחינת הצגת התוצאות בחשבון רווח והפסד. היא הוסיפה כי למעשה ההפסדים שנגרמו ב-2015 משערי החליפין לא מומשו בפועל, דהיינו הבנק לא מכר את השקעותיו במטבע האירו למשל, אלא מדובר במימוש חשבונאי גרידא.

מנהלת מחלקת חות"ם ציינה כי סוגיה זו תקבל ביטוי הולם בדברי ההסבר לדוחות הכספיים ובהודעה לעיתונות שתלווה את פרסומם לציבור.

מנהלת היחידה לחשבונאות ופיתוח ציינה כי המצרף המוניטרי גדל כתוצאה מספיגת עודפי הנזילות שנוצרו על רקע התערבות בנק ישראל בשוק המט"ח. אשר לרכיבי המצרף – הפז"ק עלה בשעה שהמק"ם ירד. מנהלת היחידה דיווחה על שינויים שחלו בהתחייבויות לפנסיה כתוצאה מכמה גורמים: (1) שינוי בריבית ההיוון המשמשת לחישוב ההתחייבויות: עד 2014 נעשה שימוש בשיעור היוון קבוע שגובהו 4%, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. לאחר מכן בוטלה ההוראה, וב-2015 נעשה שימוש בשיעור היוון המבוסס על עקום הריבית הממשלתית. (2) שינוי במדיניות החשבונאית: עד 2014 נזקף כל השינוי ביתרת ההפרשה לרווח והפסד. ב-2015 התחלקה יתרת ההפרשה כדלקמן: שינויים שנובעים מהנחות אקטואריות נרשמו בחשבון השערור, בהתאם לתקינה האמריקאית והבין-לאומית; ושינויים אחרים נרשמו ברווח והפסד. מנהלת היחידה ציינה כי השפעתם של שני השינויים הנ"ל חושבה ל-2014 בדיעבד. החישוב העלה כי יתרת ההפרשה לשנה זו גדלה ב-1.7 מיליארד ש"ח, בשעה שיתרת חשבונות השערור קטנה בכ-2 מיליארדי ש"ח והון הבנק גדל ב-0.3 מיליארד ש"ח. מנהלת היחידה סקרה את השפעותיהם של גורמים על יתרת הגירעון בהון הבנק: ההפסד הנקי של הבנק, בהיקף של כ-8 מיליארדי דולרים, נבע בעיקר מהפסד של כ-10 מיליארדי ש"ח כתוצאה מהפרשי שיעורים, שקוץ חלקית ברווח של 2.9 מיליארדי ש"ח כתוצאה מהשקעה של יתרות המט"ח. עלות הפעלתם של הכלים המוניטריים הסתכמה בכחצי מיליארד ש"ח. מנהלת היחידה ציינה כי אמנם הגירעון המצטבר בהון הבנק עומד על כ-56 מיליארדי ש"ח, אולם אם מביאים בחשבון את העובדה שבחשבונות השערור נצברה יתרה של 27 מיליארדי ש"ח, התמונה נראית פחות קודרת, שכן הנטו עומד על 29- מיליארדי ש"ח. מנהלת היחידה סקרה את הרכיבים העיקריים בגירעון של הבנק מאז 1999.

דובר הבנק התייחס לאחד הרכיבים – "הוצאות אחרות" – סעיף שמגלם את ההוצאות התפעוליות של הבנק, כולל ההוצאות הנובעות מייצור המזומנים – ואמר כי אלה הסתכמו מאז 1999 בכ-16 מיליארדי ש"ח. הוא ציין כי אין סעיף שעומד כנגד סעיף הוצאה זה, ואם הבנק לא היה סופג את העלויות, צריך היה לקבל מתקציב המדינה.

יו"ר המועצה המינהלית ציין שהגירעון בהון הבנק נובע בעיקר מהסעיף "הפעלת הכלים המוניטריים", דהיינו הגירעון נגרם בראש ובראשונה מביצוע התפקידים המוטלים על הבנק והמדיניות הכלכלית שהוא נוקט. הוא הוסיף שעובדה זו מבדילה את ההפסדים הנצברים של הבנק מהפסדים של חברה עסקית.

השותף האחראי משרד רוה"ח המבקר הביע שביעות רצון משיתוף הפעולה שהתקיים עם הגורמים בבנק במסגרת הכנת דוח הביקורת של רוה"ח המבקר. הוא ציין כי דוח הביקורת למעשה משני לחוות הדעת של רוה"ח המבקר על הדוחות הכספיים ועל תהליך ה-Isox, ואלה היו "חלקות". הסוגיות החשבונאיות העיקריות שנדונו השנה במסגרת הביקורת החשבונאית כללו: שינויים בחישוב ההתחייבויות האקטואריות של הבנק; השפעת הסכם השכר במגזר הציבורי על הדוחות הכספיים; ואופן רישום ההוצאות עבור פרויקט הבינוי והשדרוג בדוחות הכספיים. הסוגיות שעליהן יצטרכו לתת את הדעת לקראת פרסום הדוחות הבאים הן: המשך התאמת המדיניות החשבונאית לתקנים בין-לאומיים; והמשך הבחינה של מערכות המחשוב המעורבות בהפקת הדוחות הכספיים.

מנהלת מחלקת חות"ם אמרה שב-2015 נעשתה קפיצת מדרגה בהטמעת תהליך ה-Isox, וזו כללה תיקון ליקויים שהתגלו במהלכו ב-2014, רובם בתיעוד התהליכים. ב-2015 התעמקו הגורמים הרלוונטיים בבחינת האפקטיביות של התהליכים, וב-2016 מתוכננת התעמקות בסוגיית התלות באנשי המפתח המעורבים בהם. התהליכים הנידונים כללו השנה את התהליכים שנכללו ב-2014 ועליהם נוסף מקטע שקשור בניירות ערך סחירים. מנהלת המחלקה תיארה בקצרה את תהליך ה-Isox: הוא כולל, בין היתר, טסטים שעורכים עובדי הבנק וביקורת שמקיים צוות מטעם רוה"ח המבקר. צוות זה נתן הערות מועילות מאוד. מנהלת המחלקה ציינה כי הנתונים הכלולים בדוחות המוגשים לאישור המועצה זהים לאלה שהוצגו לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, למעט עיגולים, וכי השינויים המעטים שנעשו בדוחות מתמצים בשינויי עריכה.

2*

החלטות:

1. על פי סעיף 75 (ב) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה לאשר את הדוח הכספי השנתי לשנת 2015. הדוח יוגש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, ויפורסם לציבור באתר האינטרנט של הבנק.
2. המועצה מבקשת לקיים דיון במועצה המינהלית בנושא פרסום דוח ביקורת רואה החשבון המבקר בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על הדיווח הכספי (Isox). (לו"ז: ספטמבר 2016).

נושא 11 בסדר היום: הארכת ההתקשרות עם רוה"ח המבקר

מנהלת מחלקת חות"ם אמרה כי צוות הביקורת שעבד בבנק מטעם משרדו של רוה"ח המבקר עשה את עבודתו באופן מקצועי, ענייני ומקיף. עבודתו העלתה סוגיות רבות ומגוונות ותרמה לבקרה על הפקת הדוחות הכספיים ולאפקטיביות שלה. היא ציינה כי כך התרשמו גם עובדי הבנק שעבדו לצד צוות הביקורת. לאור זאת היא ממליצה להאריך בשנה את ההתקשרות עם משרד רוה"ח המבקר.

חבר מועצה שאל מהו סטטוס ההתקשרות של הבנק עם משרד רוה"ח המבקר.

² הוחלט לא לפרסם - נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית אמרה שההתקשרות עומדת להיכנס אל שנתה החמישית. היא הוסיפה שהמועצה המינהלית אישרה בזמנו התקשרות ל-5 שנים, אף על פי שוועדת האיתור מטעמה המליצה על 6 שנים.

העוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הוסיף שמסמכי ההליך לבחירת משרד רוה"ח המבקר, וכן ההסכם עם המשרד, נקבו בתקופה בת שנה עם אפשרות להאריך אותה בחמש תקופות בנות שנה כל אחת. דהיינו עד 6 שנים במצטבר.

יו"ר המועצה המינהלית הציע להאריך את ההתקשרות הנוכחית בשנה נוספת – השנה החמישית להתקשרות. הוא הוסיף שהמועצה צריכה להחליט אם לשנות את ההחלטה שקיבלה בזמנו ולאפשר התקשרות לתקופה בת 6 שנים בסה"כ.

חבר מועצה אמר כי הוא סבור שאם המועצה החליטה להתקשר עם רוה"ח לתקופה שלא תעלה על 5 שנים במצטבר, היא אינה יכולה לשנות כעת את החלטתה.

חבר מועצה שאל מדוע המועצה החליטה בזמנו להתקשר למשך 5 שנים ולא ל-6.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית אמרה שבפרוטוקול מהישיבה הרלוונטית אין תיעוד לנימוק.

חבר המועצה העיר כי ההסכם בין הבנק למשרד רוה"ח המבקר מאפשר התקשרות בת 6 שנים, והדבר אינו תואם את החלטת המועצה. על המועצה לייחד דיון להתקשרות זו כדי לנסות לרדת לשורש הנימוקים להחלטה שקיבלה בזמנו ולשקול את החלופות העומדות בפניה כעת: לשנות את ההחלטה שקיבלה בזמנו או להיערך לקראת הליך חדש לבחירת רו"ח מבקר.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה כי רצוי לקיים את הדיון מוקדם ככל האפשר, שכן ההליך הקודם לבחירת רו"ח מבקר ארך כ-8 חודשים ודרש עבודה מאומצת מכל הגורמים המעורבים, כולל המועצה המינהלית.

יו"ר המועצה המינהלית הציע לקיים את הדיון בחודש יוני 2016.

החלטות:

1. על פי סעיף 20(א)(9) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה להאריך בשנה את מינויו של משרד קוסט פורר גבאי את קסירר Ernst & Young כרואה החשבון המבקר של הבנק, החל מיום 1 ביוני 2016.
2. המועצה תקיים דיון על משך ההתקשרות הכולל עם משרד רואה החשבון המבקר, בחודש יוני 2016.

נושא 12 בסדר היום: דיווח חודשי על העברות תקציב

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה מסרה שעתודות התקציב של המועצה המינהלית ושל המנכ"ל רוכזו השנה לראשונה בקרן מיוחדת. היא דיווחה על העברת תקציב שהמנכ"ל מוסמך לאשר – מיליון ש"ח – מתחום פעולה "עתודת המועצה" לתחום פעולה "השקעות", לצורך תקצוב הרשאות להתחייב לפרויקט התכנון של שיפוץ הבניין ברחוב לילינבלום בתל אביב. תקצוב ההרשאה להתחייב נחוץ כדי שהתכנון לא יתעכב והבנק יוכל להתמודד עם סוגיית הבטיחות באש בבניין הנידון. היא הוסיפה שהבנק אינו צפוי להוציא את הסכום במהלך 2016.

חבר מועצה שאל מדוע נדרשת העברת תקציב סמוך לתחילת השנה. האם לא ידעו על הצורך בהוצאה הנזכרת בעת הכנת התקציב של הבנק ל-2016?

מנכ"ל הבנק הסביר כי לאחר שהבנק העביר את מרכז המבקרים מירושלים לבניין שברחוב לילינבלום, דרשו הרשויות לכיבוי האש להסדיר בבניין את נושא הבטיחות באש. גם המועצה המינהלית דרשה להסדיר את הנושא עוד לפני שייערך בבניין שיפוץ נרחב. המנכ"ל הזכיר שהבנק תכנן לטפל בכך במסגרת השיפוץ הנרחב שייערך בבניין, אך ההחלטה לשפץ אותו התקבלה לפני זמן לא רב ועדיין לא הוקצה לכך תקציב. לנוכח הצורך שיצרה העברת מרכז המבקרים והדרישה של הרשויות לכיבוי האש, הוחלט להפריד את הטיפול בבטיחות באש מהשיפוץ הכולל של הבניין לילינבלום. בעת הכנת התקציב ל-2016 לא ידע הבנק מהו היקף התקציב הנדרש לטיפול בבטיחות באש בבניין.

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה הזכירה שתקציב הבנק אושר בתחילת דצמבר 2015.

חבר מועצה אמר שבעת אישור התקציב היחידה לתכנון וכלכלה צריכה להציג למועצה את כל ההוצאות שנודע עליהן בין המועד שבו הסתיים תכנון התקציב לבין מועד אישורו, אם גובהן מיליון ש"ח ומעלה. לדעתו הבנק ידע מהן העלויות הכרוכות בשדרוג המערכות לכיבוי אש בבניין לילינבלום כבר במועד אישור התקציב ל-2016.

העוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציין כי בשיבה שוועדת הביקורת קיימה ב-30 בדצמבר 2015 דיווח המנכ"ל על הקצאת 600,000 ש"ח למערכת מתזים ופינוי עשן בבניין לילינבלום.

נושא 13 בסדר היום: פרויקט הבינוי

מנכ"ל הבנק הודה לראש פרויקט הבינוי היוצא על תרומתו לפרויקט.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול (CPM) הציג את עצמו ואת ניסיונו בניהול פרויקטים של בינוי במסגרת שירותו הצבאי, פרק שהוא מסיים בימים אלה.

חבר מועצה שאל את מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול איזה חלק מזמנו יוקדש לניהול הפרויקט של הבנק.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול השיב שבכוונתו להקדיש את זמנו אך ורק לניהול הפרויקט של הבנק.

מבקר הפנים אמר שבהתאם להנחייתה של ועדת הביקורת, ביקורת הפנים חילקה לשניים את המעקב אחר פרויקט הבינוי והשדרוג: חלק אחד מתייחס לשיפוץ המבנה המרכזי, וחלק השני – לבינוי מרכז החירום והטכנולוגיה. נכון לעכשיו, בכוונתה של ביקורת הפנים לקיים שתי מטלות ביקורת עומק. האחת נוגעת לבטיחות בפרויקט והיא תתקיים בעקבות אירועי הבטיחות שהתרחשו. השנייה נוגעת לעמידה במגבלות התקציב עבור שיפוץ המבנה המרכזי. בדיקה זו תתמקד בתקציב שהוקצה לשיפוץ המבנה המרכזי, משום שהשיפוץ מתבצע על בסיס כתב כמויות. אולם מכיוון שלשיפוץ אין עדיין לוח זמנים (גאנט) מוסכם וסופי, בשלב זה אי-אפשר להעריך אם צפויה חריגה מהתקציב בתום הפרויקט. לעומת שיפוץ המבנה המרכזי, בניית מרכז החירום והטכנולוגיה מתבצעת על בסיס פאושלי, ובמקרה זה קל יותר לבדוק עמידה בתקציב משום שמנצלים אותו על פי אבני דרך שנקבעו מראש. מבקר הפנים הפנה את תשומת לבם של חברי המועצה להתהוות חריגות, לכאורה, בפרויקט הבינוי ושדרוג מבנה הבנק, נכון ל-29 בפברואר 2016: (1) למרכז הטכנולוגיה והחירום אין היתר מעודכן לחפירה ולדיפון. ההיתר הקיים בידי הבנק תקף לגבי הגיאומטריה של המבנה על פי התכנון הישן (של הבנק) ולא לגבי התכנון החדש (של הקבלן). מבקר הפנים ציין כי לדבריהם של מנכ"ל הבנק ושל ראש הפרויקט היוצא, נכון לעכשיו אין בכך כדי למנוע מהפרויקט להתבצע בלוחות הזמנים הקריטיים שנקבעו לו; (2) תקציב הבצ"ם נמוך מהרצוי בפרויקטים של בינוי, בעיקר לנוכח הבקשות לשינויים ותוספות שהוגשו, כבר בשלב זה, במסגרת הפרויקט. עם זאת, ייתכן שהסיכונים הכרוכים בדבר לא יתממשו; (3) היעדר גאנט מוסכם וסופי לשיפוץ המבנה המרכזי ולבניית מרכז החירום והטכנולוגיה; (4) ניכרים עיכובים בשיפוץ המבנה המרכזי, וצפויים עיכובים בבניית מרכז החירום והטכנולוגיה, יחסית ללוחות הזמנים שלהם – ואלה כאמור אינם סופיים. מבקר הפנים ציין שלוח הזמנים לשיפוץ כולל מרווח ביטחון גבוה בהרבה מזה שקיים בלוח הזמנים של בניית מרכז החירום והטכנולוגיה.

חבר מועצה שאל כיצד ביקורת הפנים מתכוונת לבחון חריגה מהתקציב המתוכנן של השיפוץ תוך כדי ביצועו ולא רק לאחר השלמתו.

חבר מועצה הסביר שהשיפוץ מתבצע על פי אבני דרך שנקבעו מראש, ותכולתה של כל אבן דרך מתומחרת על פי עלויות רכיביה – פועל יוצא של הצעת הקבלן במכרז. לכן ניתן להעריך אם יש חריגה מהתקציב לאורך חיי הפרויקט, ולא רק בסופו.

חבר המועצה אמר שלאורך הפרויקט צריך לבחון אם הביצוע תואם את התכנון הן מבחינת לוח הזמנים והן מבחינת התקציב, שהרי אפשר למשל להשלים אבן דרך בזמן כפול מזה שהוקצה לה.

מבקר הפנים אמר כי אחת ממטלות ביקורת העומק שהוא מתכנן תבחן את השאלה אם הפרויקט מתנהל על פי לוח הזמנים המתוכנן ואילו משמעויות תקציביות יש לחריגה ממנו, במידה שתתפתח.

חבר המועצה אמר שלדעתו מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול צריך, בין היתר, להעריך אם פרויקט חורג מלוח הזמנים ואילו משמעויות תקציביות יש לחריגה.

מבקר הפנים אמר שמטלת ביקורת עומק תאפשר לו לזהות אם נוצרו נסיבות שעלולות להוביל לחריגות מלוח הזמנים ומהתקציב.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול הסביר שעבור שיפוץ המבנה המרכזי ישלם בנק ישראל לקבלן תמורת העבודה שביצע בפועל. אם, לדוגמה, הקבלן התקין באחת מאבני הדרך מספר מסוים של רכיבים כלשהם, הבנק ישלם לו את הסכום המתקבל מהכפלה של מספר הרכיבים בעלותו של כל רכיב על פי המכרז, גם אם הוא התקין מספר גבוה / נמוך מהמספר שנכלל בתכנון.

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה ציינה כי הבנק יעריך את הפרויקט בעזרת מדדי ביצוע (KPI), ואלה יאפשרו, בין היתר, להשוות בין תכנון הפרויקט לביצועו.

ראש הפרויקט היוצא אמר כי כעת – לאחר שהרסו את החלקים הפנימיים בקומות המבנה המרכזי – עורכים מדידות במטרה לתקף את כתבי הכמויות שנכללו במכרז. יועצים בפרויקטים של בינוי נוהגים להוסיף מרווח ביטחון לכתבי הכמויות הנכללים במכרזים – כ-3% עד 5%. לאורך הפרויקט הקבלן רוכש עוד ועוד פריטים, על פי הצורך – משום שלא ניתן לצפות את הצרכים במדויק – והרכישות נבחנות בהשוואה לכתב הכמויות במטרה לבדוק עמידה בתקציב.

חבר מועצה העיר שעד כה, במהלך חמשת החודשים שבהם משפצים את המבנה המרכזי, שילם הבנק לקבלן כ-21 מיליוני שקלים, אך אין זה ברור אם זהו הסכום שהבנק אמור היה לשלם על פי התקדמות השיפוץ.

ראש הפרויקט היוצא אמר כי חלק ניכר מהסכום שולם לקבלן כמקדמה ולכן אינו משקף את התקדמות השיפוץ. רק כ-4 מיליוני ש"ח מתוכו שולמו על פי התקדמות העבודות במבנה המרכזי. בקרוב יחל הקבלן לבנות חדריים לדוגמה, ולקראת זאת הוא ירכוש פריטים שונים, למשל מרצפות, בהתאם למדידות שיערוך. הבנק יבקר את כמויות הפריטים שיוזמנו.

חבר המועצה אמר שכל עוד העבודה מתקדמת בהתאם ללוח הזמנים ולתקציב, לרבות מרווחי הביטחון שהיועצים כללו בכתבי הכמויות, הפרויקט מצוי על המסלול הנכון.

נגידת הבנק אמרה שמרווחי הביטחון בכתבי הכמויות עשויים לשמש תחליף לתקציב בצ"ם.

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה אמרה שאחד ממדדי הביצוע של התקציב הוא היחס בין עלויות הבינוי המתוכננות לעלויותיו בפועל. במידה שמדד זה קטן מ-1, הוא משקף ביצוע יעיל. היא ציינה שהמדד נבחן גם ביחס ללוח הזמנים (גאנט) הסופי והמוסכם של הפרויקט, ומכיוון שעדיין אין כזה, המדד אינו ישים לפי שעה. מנהלת היחידה סקרה מדדים נוספים לביצוע התקציב, ובהם: היחס בין הסכומים ששולמו כנגד חשבוניות לבין התקציב המקורי לאותה שנה; היחס בין הסכומים ששולמו כנגד חשבוניות לבין התקציב המעודכן לאותה שנה; היחס בין עלות השינויים והתוספות שאושרו בפרויקט לבין עלותו של המפרט המקורי; שיעור הניצול של תקציב הבצ"ם.

חבר מועצה התייחס לדיווח שמבקר הפנים ימסור למועצה המינהלית על ממצאי הביקורת בפרויקט הבינוי ושדרוג מבנה הבנק. הוא הציע לכלול בו את תגובת הגורמים הרלוונטיים, בדומה לדוחות ביקורת.

מבקר הפנים אמר שלנוכח תדירותם של הדיווחים, ספק אם לוח הזמנים שלהם יאפשר לכלול בהם גם את תגובת המבוקרים.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הציעה שמבקר הפנים יציג את תגובתם בעל פה בעת הצגת דוח. היא סקרה את הדיווחים על הפרויקט: מבקר הפנים מדווח פעם בחודש לוועדת הביקורת ופעם ברבעון למועצה המינהלית. מנכ"ל הבנק מדווח לוועדת הביקורת באופן שוטף על היבטים שונים של הפרויקט, בהם היבטים תקציביים, וראש פרויקט הבינוי מדווח לה על התקדמות הפרויקט. ועדת הביקורת מקבלת גם דיווחים על העברות מתקציב השיפוץ של המבנה המרכזי לתקציב הבינוי של מרכז החירום והטכנולוגיה, ולהפך. יו"ר ועדת הביקורת מדווח למועצה המינהלית על ישיבות ועדת הביקורת, ולכן גם דיווחיו כוללים דיווח על הפרויקט. נוסף לאלה המועצה המינהלית מקבלת פעם ברבעון דיווח על מדדי הביצוע (KPI) בפרויקט.

מנכ"ל הבנק אמר שהבנק שוכר את שירותיה של חברת בקרה, וזו עורכת בקרה שוטפת על פרויקט הבינוי והשדרוג. על מנת לסרטט את תחומי האחריות של ביקורת הפנים ולהפרידם מתחומי האחריות של חברת הבקרה, ועל מנת להבטיח כי הליווי של ביקורת הפנים נושא ערך מוסף, ביקורת הפנים צריכה להכין לפרויקט תכנית ביקורת סדורה.

יו"ר המועצה המינהלית ציין כי הדיווח שקיבלה המועצה המינהלית ממבקר הפנים אכן נושא ערך מוסף. הוא למד ממנו למשל כי שיפוץ המבנה המרכזי מתעכב ביחס ללוח הזמנים המתוכנן, וכי עדיין אין לפרויקט לוח זמנים (גאנט) מעודכן, סופי ומוסכם.

חבר מועצה אמר שביקורת הפנים צריכה לערוך בפרויקט ביקורות ולא בקורות, שכן יש די בקורות בפרויקט. במסגרת הדיווח לוועדת הביקורת ביקורת הפנים צריכה להתריע בזמן אמת רק על ליקויים ובעיות שהיא מזהה בפרויקט. על התנהלות תקינה היא תדווח במסגרת הדיווחים למועצה.

ראש הפרויקט הנכנס מסר עדכון: במבנה המרכזי הסתיימו העבודות להריסת החללים, למעט בקומה 3 ובחלקים מקומה 7. על פי הנחיית הקונסטרוקטור בוצעו עבודות לחיזוק הרצפה בקומות העליונות, אך התוספת לרצפות לא הפחיתה את המרווח בין הרצפה לתקרה אל מתחת לגודל שהבנק תכנן. עד לסוף החודש הקבלן אמור להשלים את בנייתם של חדרים לדוגמה, בהתאם להתחייבותו. לאחר שהבנק יאשר אותם יחלו לבנות את החללים בקומות השונות. במקביל מתקיימות ישיבות על מנת לקבוע לפרויקט לוח זמנים (גאנט) סופי ומוסכם שישתלב במסגרת הנתבי הקריטי – זה שמביא בחשבון את המועד המתוכנן להחזרת עובדי הבנק מהדיר החלופי אל המבנה המרכזי. הוא ציין כי לוח הזמנים דינמי היות שהוא צריך להביא בחשבון פעילויות שעל הבנק לבצע, למשל להעביר את אתר הגיבוי, לשנע מזומנים, וכיו"ב.

נגידת הבנק שאלה מתי, על פי ההערכות, ייקבע לוח הזמנים הסופי והמוסכם.

מנכ"ל הבנק אמר שהקבלן הציע לוח זמנים לשיפוץ המבנה המרכזי, וזה מביא בחשבון גם את העיכוב שחל בתחילת העבודות – 3 חודשים. אולם הבנק חולק על המועדים שהוא כולל ביחס לאבני דרך, ולכן הוא אינו סופי ומוסכם. עם זאת הקבלן התחייב ששיפוץ המבנה המרכזי ובינוי מרכז החירום והטכנולוגיה לא יחרגו מהמסגרת של לוח הזמנים המקורי – זה שנקבע במכרז ובהסכם שנחתם עם הקבלן – גם אם הקבלן יצטרך להגדיל לשם כך את התשלום לקבלן המשנה שלו.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול אמר שהבנק והקבלן דנים כעת בגרסה הרביעית של לוח הזמנים, ולאורך חיי הפרויקט צפויות גרסאות נוספות. הוא הסביר שלוח הזמנים מציין את התוואי לביצוע הפרויקט, ומאחר שהמציאות לעולם אינה תואמת אותו במדויק, הוא דינמי ומותאם לאילוצים שצצים. הוא התרשם כי הקבלן לא היה ער לחלק מהסוגיות שיש להן השלכה על לוח הזמנים, אף על פי שהבנק ציין אותן במכרז ובהסכם. סוגיות אלה כוללות, בין היתר, קשרי תשתית בין המבנה המרכזי לבין מרכז החירום והטכנולוגיה, שכירת הדיור החלופי והשלכותיה, ועוד. חלק מהסוגיות קריטיות, ועליהן הבנק כלל אינו מוכן להתגמש; חלקן קריטיות פחות ועליהן הבנק מוכן להתגמש מעט, אך גם אחריהן צריך לעקוב.

יו"ר המועצה המינהלית אמר כי לבנק יש אינטרס להשיג לוח זמנים סופי ומוסכם שיפרט את אבני הדרך בפרויקט, היות שהדבר יאפשר לו לעקוב באופן מושכל אחר התקדמותו והתנהלותו.

ראש הפרויקט היוצא הבהיר כי ישנה מסגרת של לוח זמנים והיא מפרטת מועדים קריטיים במהלך הפרויקט וכן מועדים לסיומו – על אלה אין מחלוקת בין הקבלן לבנק. המחלוקת סובבת סביב אבני הדרך שבין המועדים הקריטיים, והיא נובעת בדרך כלל מהבדלים בתפישת לגבי האופן שבו יש לבצע עבודות שונות במהלך הפרויקט. הבנק והקבלן מלבנים הבדלים אלה באופן שוטף.

נגידת הבנק שאלה באיזו מידה מועדיהן של אבני הדרך עשויים להשפיע על מועדי המסגרת, דהיינו מועדי הסיום. אם הבנק סבור שמועדיהן של אבני הדרך אינם ריאליים, הרי שמועדי הקצה אינם ריאליים גם כן.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול אמר שתפקידו להתריע מפני מצב שבו דחייה במועדי הסיום של אבני הדרך משפיעה על מועדי המסגרת. כדי לעשות זאת הוא משווה בין המצב בשטח ללוח הזמנים המפורט שתוכנן עבור אבן דרך מסוימת. הוא ציין שבסוף החודש היו אמורים להתחיל בעבודות החפירה והדיפון הנחוצות לבניית מרכז הטכנולוגיה והחירום, אך הן יחלו באיחור של 3–4 חודשים. נוסף לכך קיימת מחלוקת בין הקבלן לבנק על משך ביצוען.

חבר מועצה אמר כי אם יחולו עיכובים בהחזרת עובדי הבנק אל המבנה המרכזי, הדבר עלול לגרור הוצאות כספיות משמעותיות. הוא שאל אם יש לבנק תשובות לבעיות שמבקר הפנים הציג בתחילת הדיון.

מנכ"ל הבנק השיב שלהערכתו הבעיות יבואו על פתרונן בזמן הקרוב.

חבר מועצה הציע שהדיון בנוהל חריגים בפרויקט השיפוץ יתקיים בישיבה הקרובה של ועדת הביקורת.

ראש הפרויקט הנכנס מסר שהחלו העבודות להעתקת תשתיות ולהקמת מרכז אנרגיה זמני במתחם הבנק שבקריית הלאום.

חבר מועצה אמר שוועדת הביקורת והמועצה המינהלית צריכות לקבל דיווח ברזולוציה של אבני הדרך הקריטיים בפרויקט, והדיווח צריך להבהיר באיזו מידה הביצוע עלול לסכן את העמידה ביעדים העיקריים הקשורים לתקציב וללוחות הזמנים. הוא אמר שהדיווח הנוכחי נועד בין היתר להגדיר את תוכני הדיווחים שנציגי הבנק מוסרים למועצה המינהלית ולוועדת הביקורת על התנהלות הפרויקט, על מנת להתאימם לצרכים של חברי המועצה והוועדה.

מנכ"ל הבנק הציע להציג לוועדת הביקורת את הסיכונים שהבנק מזהה בפרויקט. עם העיקריים שבהם נמנה לדעתו חוסר הוודאות לגבי מרווחי הביטחון הן בתקציב, כולל הבצ"ם, והן בלוח הזמנים. מנכ"ל הבנק אמר שהוא חותר להגיע לבצ"ם בהיקף של 16 מיליוני ש"ח עבור הפרויקט כולו.

חבר מועצה שאל אם היעדר היתר עדכני לחפירה ולדיפון אינו מהווה סיכון משמעותי למסגרת של לוח הזמנים.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול השיב שבידי הבנק מצוי היתר לחפירה ולדיפון על פי הגיאומטריה הישנה של מרכז הטכנולוגיה והחירום, ולכן הקבלן יכול להתחיל בעבודות אלה. מאחר שהקבלן הכניס שינויים בתכנון המבנה יש לקבל היתר עדכני. התהליך לקבלתו נמצא בעיצומו, אולם קבלתו אינה משפיעה על לוחות הזמנים של עבודות החפירה והדיפון.

חבר המועצה שאל אם העיכוב בהעתקת התשתיות מסכן את המועדים הקריטיים בפרויקט.

מנהל הפרויקט מטעם חברת הניהול ענה שהתשובה חיובית באופן חד-משמעי, משום שההעתקה משפיעה על משך השיפוץ של המבנה המרכזי. עם זאת, כיוון שההסכם מחייב את הקבלן לעמוד במועדים הקריטיים, הוא יצטרך למצוא דרכים להתמודד עם פערי הזמן שהעיכוב גרם. הוא הדגיש שלפי שעה הוא מודאג מהאפשרות שהקבלן לא יעמוד במועדים הקריטיים, והוא יעדכן את המועצה במידה שיצטבר מידע רלוונטי נוסף.

חבר מועצה אמר כי לדעתו המועצה אינה צריכה לקבל דיווח מפורט מאוד על התנהלות הפרויקט, וכי דיווח כזה צריך להימסר לוועדת הביקורת. המועצה יכולה להסתפק בדיווח רבעוני משום שכמעט בכל ישיבה היא מקבלת דיווחים על הדיונים שקיימה ועדת הביקורת. הוא הוסיף שהמועצה אינה צריכה לשמש גוף שמפקח על התנהלות הפרויקט, תוך כניסה לפרטי פרטים, וספק אם ועדת הביקורת צריכה לשמש בתפקיד כזה.

יו"ר המועצה המינהלית הסכים שהמועצה אינה צריכה לדון בפרטי הפרטים של הפרויקט, והבהיר שהדיווח הנוכחי מהווה מעין תחליף לדיווח שהיה אמור להתקיים בוועדת הביקורת.

החלטות:

1. המשך הדיווח בנושא יתקיים בוועדת הביקורת בחודש אפריל 2016.
2. המועצה מבקשת להעביר לוועדת הביקורת שתתקיים בחודש אפריל את נוהל השינויים בפרויקט הכולל התייחסות להערות שהוצגו על ידי חבריה.

דוח ביקורת בנושא יישום חוק שירות הציבור (מתנות) התש"ס-1979 בבנק ישראל – עיקרי הממצאים

בשנת 2010 נבדק יישום חוק שירות הציבור (מתנות) התש"ס-1979 בבנק ישראל. בשנת 2015 הוחלט לבדוק את יישום ההמלצות שנכללו בדוח הקודם וכן לבחון את יישום החוק כיאות בבנק ישראל. בעקבות ממצאי והמלצות דוח הביקורת הקודם מונו חברי ועדה חדשים בחודש יולי 2012. מאז הקמת ועדת המתנות החדשה, חלה תמורה בטיפול במתנות שהתקבלו, מתקיימות ישיבות באופן שוטף, נרשמים פרוטוקולים והטיפול במתנות מתבצע עפ"י החוק ונוהל "קבלת מתנות וטובות הנאה" שעודכן ע"י חברי הוועדה.

להלן עיקרי הממצאים שעלו בדוח הביקורת:

- הביקורת מצאה ליקויים בפרסום התקופתי של דרכי הטיפול במתנות בחוזרי משא"ב. לצורך העלאת המודעות, הומלץ להקפיד על פרסום הודעה לעובדים פעמיים בשנה. יש להדגיש בהודעה לעובדים כי מלכתחילה חל איסור על קבלת מתנות ויש להעדיף להחזירן לשולח. ההמלצות התקבלו ע"י חברי ועדת המתנות.
- הביקורת מצאה ליקויים באחסון וברישום של מתנות שנמצאות במשרדה של מזכירת הוועדה. הביקורת המליצה להציב את כלל המתנות בחדר נעול ולהביא את המתנות הישנות לטיפול ולקבלת החלטות בוועדת המתנות. ההמלצות בוצעו.
- הביקורת המליצה לשקול החזרה לעובדים של מתנות קטנות ערך שהתקבלו בארץ, ושיש בקבלתן חשש שהן עלולות להתפרש כטובת הנאה, על מנת שיחזירו לשולחיהן, בליווי מכתב הסבר שבעתיד עדיף לסרב לקבל מתנות כגון אלה. ההמלצה בוצעה.

בסיכום הישיבה החליטה ועדת הביקורת כדלהלן:

1. לאמץ את המלצות הביקורת הפנימית הכלולות בדוח הביקורת בנושא יישום חוק שירות הציבור (מתנות) התש"ס-1979 בבנק ישראל.

נספח ב'

ד"ח ביקורת בנושא נסיעות לחו"ל – עיקרי הממצאים

בנק ישראל שולח את עובדיו לחו"ל במסגרת תפקידם. נסיעה לחו"ל יכולה להיות למטרת הדרכה או למטרת תפקיד/עבודה. תיתכנה נסיעות המשלבות את שתי המטרות האמורות. עובדי הבנק רשאים לשלב בנסיעתם לחו"ל, בתנאים מסוימים שהוגדרו, גם נסיעה פרטית.

הביקורת בחנה את נתוני הנסיעות לחו"ל בשנים 2013 ו-2014. בשנים אלו, בוצעו 256 נסיעות לחו"ל (1,548 ימי נסיעה) ו-264 נסיעות לחו"ל (1,417 ימי נסיעה) בהתאמה, וההוצאה הכוללת בגין נסיעות אלה³ הסתכמה בכ-2.71 מיליוני ₪ ובכ-2.73 מיליוני ₪, בהתאמה.

מטרת הביקורת היא לבחון את תהליכי הטיפול בנסיעות לחו"ל. הדוח כולל 16 המלצות. מרבית ההמלצות שויכו לנושאים ברמת חשיבות בינונית. כלל ההמלצות מקובלות. חלקן יושמו והיתר צפויות ליישום עד תום שנת 2016.

להלן עיקרי הממצאים:

הביקורת מצאה כי המידע המרכזי את נתוני הנסיעות לחו"ל אינו זמין ולא שימש עד לאחרונה, לצורכי ניהול, פיקוח ובקרה, גם לא על ידי ועדת הנסיעות. בנתונים שהתקבלו, התגלו אף סתירות פנימיות. הביקורת המליצה להגדיר דוחות ניהוליים לצורכי ניהול, פיקוח ובקרה הניתנים להפקה ביעילות ובזמינות בהם יוצגו הנתונים הרלוונטיים ממערכת ה-SAP.

ועדת הנסיעות התכנסה בשנתיים האחרונות פרונטאלית, פעם אחת בלבד, ולא ביצעה בפועל את פעילויות הבקרה שנקבעו לה. נמסר לביקורת, שלצורכי אישור נסיעות, הוועדה תפקדה באמצעות המייל. הביקורת המליצה לפעול ליישומן המלא של הוראות הנוהל, הן לעניין תדירות התכנסות הוועדה והן לעניין העברת דיווחים. כן הומלץ כי, לצורך דיונה של ועדת הנסיעות, יש להביא לפניה את הנתונים המלאים הנדרשים.

הנושאים הבאים שהוצגו בעלי רמת חשיבות בינונית ובהם:

- היעדר הנמקה בכתב לצורך בנסיעה ולנחיצותה בעת אישורה על ידי הגורם המוסמך.
- אישור מנהל החטיבה את הנסיעה - אישור עקרוני ללא עלויות
- נסיעות הדרכה –
 - ✓ שימוש חסר בטופס המשוב לסיכום נסיעת הדרכה.
 - ✓ המלצת הביקורת להקמת מאגר מידע מקצועי שיתופי.
 - ✓ תיעוד הנמקה בכתב חסר של נסיעות הדרכה הנדרשות להתייחסות פרטנית מיוחדת.

בסיכום הישיבה החליטה ועדת הביקורת כדלהלן:

1. ועדת הביקורת החליטה לאמץ את המלצות ביקורת הפנים הכלולות בדוח הביקורת בנושא נסיעות לחו"ל.
2. הוועדה מבקשת לקבל דיווח על יישום ההמלצות בחודש אוגוסט 2016.

³ סכומי ההוצאה הכוללת, בגין נסיעות לחו"ל בשנים הנ"ל, לא כוללים תשלומי מיסוי ועודפות.